

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 2. Exponitur, & probatur vera sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

Si primum; ergo habent identitatem defectibilem. Si secundum; ergo solum habent necessitatem denominandi DEUM, atque adeo non potest DEUS ex hoc titulo dici liberè volens.

300. Probat. 2. In illo concreto: *Deum decernere mundum*, datur objective aliquid præter totam substantiam necessariam Dei; aliter concretum illud non esset defectibile; cum tota Dei substantia indefectibilis sit; ergo illud aliquid vel realiter, & absolute potest negari de Deo, vel non: si primum, ergo realiter absolute distinguitur à Deo. Si secundum, ergo realiter absolute identificatur cum Deo; atque adeo aliquid defectibile, seu actus liber Dei secundum terminationem, quam dicit defectibilem, realiter absolute est Deus, & concretum istud *Deum decernere* est Deus realiter absolute. Confirm. 1. Exemplo adducto ab adversariis. Licet sonus Ba non possit dividi à sono A: attamen sonus A. dividi potest à sono Ba: etenim sonus Ba ultra sonum A. addit modum litteræ mutæ B. atque adeo licet non constituat dualitatem compositam ex duabus vocalibus, at constituit dualitatem compositam ex vocali, & modo vocalis: atqui ubi datur dualitas, dantur extrema realiter absolute distincta; ergo &c. Conf. 2. Actio productiva termini entitativi constituit dualitatem cum suo termino; non quidem ex entitate, & entitate consurgentem, sed ex entitate, & modo entitatis eo præcise, quod terminus possit essentialiter separari ab actione, licet actio non possit separari à termino, quod sufficit, ut actio distingatur realiter, & absolute à suo termino; ergo si eodem modo se habet hoc concretum *Deum decernere* respectu hujus entitatis Deus, concretum istud *Deum decernere* includit aliquid realiter distinctum à Deo: atque adeo constituetur Deus liberè decernens, & volens per aliquid reale à se distinctum, quod negant adversarii. Unde hæc sententia vel incidit in alias jam impugnatas, vel admittit vitalitatem Dei realiter à Deo distinctam contra Dei simplicitatem; vel negat Deo libertatem, vel non venit ad rem exemplum de transcendentia; cum res transcendens, & indefectibilis necessariò identificetur realiter cum re, quam transcendit.

301. Fit 1. Non posse constitui actum liberum DEI per terminationem non defectibilem realiter, & solum defectibilem virtualiter. Ratio est, quia illa denominatio liberè volentis, vel includit realiter aliquod abstractum, quod non includatur in prædicatis necessariis Dei, vel non. Si primum, ergo illud abstractum realiter poterat deficere: atque adeo secundum terminationem est defectibile. Si secundum, ergo ea denominatio non est liberè volentis, sed necessariò volentis: repugnat enim in terminis existere omnia, & singula constitutiva denominationis, & denominationem non esse. Et pariter implicat novam verificari denominationem liberi, & exercitii,

sive ulla nova liberi, & exercitii forma, seu quasi forma. Quinimò ut in illa denominatione detur aliquid virtualiter à DEO distinctum, debet assignari tertium, ratione cujus distinguatur, ut constat à num. 130. Sed respectu actuum liberorum nullum est assignabile tertium, nisi denominatio opposita, ratione cujus hæc impediretur, & deficeret, ut constat 171. Ergo illa virtualitas esset realiter terminativè defectibilis.

Fit 2. Actum liberum Dei quæ liberum non posse dici virtualiter defectibilem, & realiter indefectibilem, aut virtualiter productum, & realiter improductum. Ratio est, quia illa terminatio defectibilis, cum sit identificata cum Deo, etsi ab ipso virtualiter distinguatur, nequit dici virtualiter producta, sicut non possunt dici personalitates virtualiter productæ à natura, vel e contra. Unde vel terminatio illa defectibilis exigit necessariò existere, & sic non erit defectibilis, quod in ipsis terminis manifestè implicat: vel non exigit necessariò existere; atque adeo realiter erit defectibilis; ergo cum indefectibilitate reali quoad terminationem nequit stare divina volitio libera. Unde hæc sententia revera negat Deo libertatem realem, & solum quoad voces concedit libertatem virtualem; etenim volitionem existere realiter, & virtualiter, vel est aliquid supra hoc, quod est existere totam realitatem volitionis, vel non? Si primum, ergo illud aliquid, quo volitio realis virtualiter existit, distinguitur saltem virtualiter à realitate volitionis, & identificatur realiter cum realitate volitionis: sed illud aliquid est defectibile, ut de facto patet in volitione secundi mundi; ergo aliquid distinctum virtualiter à divina volitione, & cum ea realiter identificatum est defectibile, quod adversarii negant. Si secundum, ergo quocumque existit realiter tota realitas volitionis, existit etiam virtualiter: atqui per vos realiter existit de facto tota realitas volitionis efficacis secundi mundi; ergo de facto existit realiter, & virtualiter volitio efficax secundi mundi: ac proinde DEUS de facto vult efficaciter secundum mundum, quod dici non potest.

SECTIO II.

Exponitur & probatur vera sententia.

Assero cum Auctoribus quartæ Classis. Actus Dei liber est virtualitas realiter identificata cum Deo, quæ secundum quid, sive terminativè, & denominativè est defectibilis, prout potuit non existere pro libero DEI. Probat. 1. Non minus est DEUS cum necessitate simplicitatis ad intra liber, quam sit cum necessitate unitatis ad intra secundus: sed ex eo, quod Deus sit cum necessitate unitatis ad intra secundus, identificatur in Deo mul-

multiplicitas cum unitate; ergo ex eo, quod sic cum necessitate simplicitatis ad intra liber, identificatur in Deo defectibilitas cum indefectibilitate; ergo actus liber Dei &c. Minor est de fide, & consequentiæ tenent; quia exercitium libertatis non minus affert secum defectibilitatem, quam exercitium fecunditatis affert multipliciter. Major verò probatur. Si Deus solum esset ad extra, & non ad intra liber, omne exercitium liberum DEI posset haberi in tempore, licet non haberetur ab æterno; atque adeo posset Deus liberè velle in tempore, quamvis non veller liberè ab æterno. Sicut potest liberè producere creaturas in tempore, quamvis eas non producat ab æterno: sed hoc manifestè est absurdum, ut constat à n. 791. ergo &c.

804. Confirm. 1. Ideo non potest Deus habere volitionem in tempore, quam non habeat ab æterno; quia volitio utpote actus vitalis pertinet ad perfectionem Dei, sive ad prædicatum ad intra; Perfectio autem Dei, sive prædicatum ad intra; cum identificetur cum Deo, debet habere omnem perfectionem possibilem in sua linea: atque adeo cum divinæ libertati solum opponatur necessitas ad eliciendum actum, non verò exigentia, ut si eliciendus sit, duret ab æterno, & in æternum; exinde actus, qui hanc perfectionem non haberet, non esset divinus, sed limitatus. Quare Deus impotens velle per actum limitatum, non potest velle per actum, qui ex suppositione, quod existat, non duret ab æterno, & in æternum: atqui hæc ratio nulla esset, si volitio libera Dei constitueretur in esse liberæ per aliquid Deo extrinsecum; ergo &c. Confirm. 2. Non repugnat in Deo ex titulo fecunditatis multiplicitas identificata cum unitate; ergo neque repugnat Deo ex titulo libertatis defectibilitas identificata cum necessitate. Prob. conseq. quia non minus est mysterium hoc, quod reperitur in divina libertate; quam istud, quod reperitur in divina Trinitate, ut constat ex Paulo ad Ephes. 1. de Deo dicente, *Sacramentum voluntatis sue*; ergo &c.

805. Probatur 2. ex D. Thoma 1. contra Gentes c. 82. ubi hæc habet: *Voluntas Dei uno, & eodem actu vult se, & alia: sed habitudo ejus ad se est necessaria, & naturalis: Habitudo autem ejus ad alia est secundum convenientiam quandam, non quidem necessaria, naturalisque, neque violenta, aut innaturalis, sed voluntaria.* Mòdò sic: Libertas Dei ex D. Thoma non consistit in indifferentia ad habendos de facto actus realiter distinctos: adeoque in eodem actu debemus propter summam sui perfectionem; & simplicitatem assignare & rationem necessarij, & rationem liberi: quæ ratio assignatur à D. Thoma per habitudinem voluntariam; ergo idem actus ut terminatus ad Deum, est necessarius, & ut terminatus ad creaturas est liber: & consequenter actus liber non addit actum, sed terminationem ad creaturas, quæ terminatio,

quamvis voluntaria, ut ait D. Thomas, adeoque libera, & defectibilis, identificatur cum eodem actu dei necessario. Confirm. In eodem actu intrinseco dei distinguit D. Thomas duas habitudines, alteram quidem necessariam, quæ terminatur ad Deum, & non ad creaturas; alteram verò liberam, & voluntariam, quæ terminatur ad creaturas: atqui non potest idem actus revera constitui ex duabus illis habitudinibus, quin virtualitas libera, & defectibilis identificetur cum necessaria, & indefectibili, ita ut tendentia libera supra necessariam solum addat terminationem, quæ ex jure dei libero ponitur, solumque potest deficere terminativè, non verò simpliciter, & essentialiter ex dictis à n. 715. ergo &c.

806. Prob. 3. deus non potest liberè velle per aliquid extra Deum, ut constat à n. 793. ergo liberè vult per aliquid sibi intrinsecum, & cum ipso identificatum: atqui si illud, quod additur supra actum necessarium, non esset liberum, & defectibile, deus non veller liberè, sed omnino necessario; ergo virtualitas illa superaddita quoad terminationem, & denominationem est defectibilis. Confirm. non minus difficile est filiationem produci, & naturam indivisibilem realiter cum illa identificatam non produci, quam sic difficile Deum indefectibilem esse, & volitionem liberam potentem identificari cum deo non esse indefectibilem: sed produci, & non produci identificantur inter se ex titulo infinitæ perfectionis divinæ; ergo etiam defectibile, & non defectibile possunt identificari inter se ex titulo infinitæ perfectionis divinæ.

807. Respondebant olim quidam recentiores produci, & non produci quam optime componi posse beneficio distinctionis virtualis intrinsecæ, cum productio non sit effectus primarius, sed secundarius distinctionis realis: at deficere, & non deficere non posse ita componi, quia hoc imbibit separationem unius ab alio: & separatio non est effectus secundarius, sed primarius distinctionis realis. Effectus enim primarius est unum non esse aliud: separatio autem duorum secum præfert, quod unum non sit aliud: aliter tota Philosophia perturbaretur. Hæc responsio, quæ multum fidit in principijs Philosophiæ, totam destruit philosophiam. Principia enim philosophica vera nequaquam essent, si extenderentur ad infinitam Dei perfectionem, quæ rationem naturalem exsuperat; sic falsum esset hoc principium: quæ sunt eadem uni terrio, sunt idem inter se. Unde principia philosophica, ut vera sint, solum se debent extendere ad prædicata, in quibus reperitur motivum rei limitatæ à nobis assequibile. Quare quidquid supra Ethnicorum Philosophiam Catholici invenerunt, ista ad verborum responsio potius evertit. Quod ut appareat.

808. Contra 1. effectus primarius distinctionis realis negat identificabilitatē unius cum alio: atqui effectus primarius separationis non est negare identificabilitatem unius cum alio; ergo &c.

&c. Major, & consequentia tenent. minor verò pater; quia effectus primarius separationis solum negat inseparabilitatem: atqui inseparabilitas neque est identitas, neque identificabilitas unius cum alio; unio enim inter materiam & formam est inseparabilis ab extremis, & non est identificata, neque identificabilis cum illis: Personalitates divinæ sunt mutuo inseparabiles, & non sunt identificatæ, neque identificabiles inter se: Pariter de actione respectu termini, & agentis, & de millenis alijs, ut ex Philosophia constat; ergo &c. Contrà 2. & explicatur magis hæc ratio: Licet separabilitas in rebus finitis arguat negationem identificabilitatis; cum sit separabilitas simpliciter, & essentialis, non exinde potest arguere negationem identificabilitatis in actibus Dei liberis: qui non sunt separabiles simpliciter, & essentialiter ab ipso Deo; sed solum secundum quid, sive pure terminativè, & denominativè ex n. 715. Atqui ubi non datur negatio identificabilitatis, dari potest vera identitas; ergo &c.

809. Probatur 4. Conclusio. Deus ab æterno est per statum liberè volens, ut constat ex testimonijs Scripturæ adductis n. 791. & ex ratione n. 804. ergo per statum est omne id, quod necessarium est, ut actu sit liberè volens: atque adeò est per statum aliquid liberum ultra volitionem necessariam: sed ut constat ex Fide, non est per statum ab æterno ulla creatura: ergo illud liberum, quod per statum additur ab æterno volitioni necessariæ, non est quid creatum, sed divinum, identificatum cum Deo; ac proinde, cum liberum modo, quo est liberum, potuerit deficere, datur ab æterno aliquid identificatum cum Deo, quod potuit deficere, quod nihil aliud est nisi libera terminatio, de qua loquimur. Confirm. 1. Si non daretur ea terminatio defectibilis ab æterno, Deus per statum non decerneret ab æterno, quasnam creaturas veller, & quasnam noller producere, aut permittere in tempore: sed hoc est contra Scripturas citatas; ergo &c.

810. Confirm. 2. Si actu Deum liberè velle ab æterno non stare in ea virtualitate quoad terminationem defectibili, sed in termino extrinseco producendo in tempore, loquutiones Scripturæ non nisi absurdè possunt exponi: ea enim propositio 1. ad Cor. 12. *Hec omnia operatur unus, atque idem spiritus dividens singulis, prout vult, ita deberet exponi: dividens singulis prout dividit.* Et ista: *Omnia, quacunque voluit, fecit, redderet hunc sensum: Omnia quæ fecit, cum posset non facere, fecit, quod est ridiculum.* Denique ista: *Salvum me fecit, quoniam voluit me:* sic deberet interpretari: *Salvum me fecit, quoniam salvum me fecit, quæ est nugatoria repetitio; ergo &c.*

811. Fit 1. Volitionem Dei necessariam utpote simpliciter infinire perfectam continere omnem perfectionem sine imperfectione: atque adeò continere formaliter omnem perfectionem ad necessariò actu volendum; perfectionem verò

ad actu volendum liberè continere, non quidem formaliter in se, sed in jure ad eam habendam secum identificatam absque alterius ope, & influxu; vel ad habendam oppositam æquè perfectam: Ratio est, quia continentia perfectæ non est chymærica, sed possibilis: atqui si volitio Dei necessaria ultra omnem perfectionem ad actu necessariò volendum, contineret etiam necessariò formaliter in se, & non solum in eo jure perfectionem ad actu liberè volendum, ea non esset perfectio possibilis; sed chymærica: etenim, cum illud actu velle non esset Deo liberum, sed necessarium, chymericum profusus esset, quòd ita actu veller, & quòd non necessariò, sed liberè veller; ergo &c.

Fit 2. Hoc concretum identificatum cum Deo nimirum, *Deus actu liberè volens*, sive Deus actu liberè decernens continere duplicem virtualiter distinctam identitatem: Alteram quidem se tenentem ex parte prædicati absoluti necessarij; alteram verò se tenentem ex parte terminationis liberæ ad eum modum, quo hoc concretum identificatum cum Deo, nimirum filius constitutus ex natura, & filiatione, continet duplicem virtualiter distinctam identitatem, alteram quidem se tenentem ex parte naturæ: alteram verò se tenentem ex parte filiationis. Unde, sicut in hoc concreto filius identitatis virtualis se tenens ex parte filiationis est producta, & nihilominus identificatur cum identitate se tenente ex parte naturæ, quæ est improducta: ita etiam in hoc concreto, Deus liberè volens identitatis se tenens ex parte terminationis liberæ est defectibilis: & nihilominus identificatur cum identitate se tenente ex parte voluntatis, & volitionis necessariæ, quæ est indefectibilis. Hæc enim, licet in creatura propter suam limitatam perfectionem verificari non possit: in Deo autem propter suam infinitam perfectionem potenter admittere distinctionem virtuales intrinsecas ex dictis n. 124. facile componuntur. Quare sicut in Deo ista est irreductibilissima argumentatio: Filiatio est natura: sed filiatio est producta; ergo natura est producta: ita etiam est inutilissima argumentatio: Volitio libera est Deus: sed volitio libera est defectibilis; ergo Deus est defectibilis.

Fit 3. Terminationem liberam Dei, quæ actu quoad terminationem non datur, neque identificatur cum Deo, potuisse actu dari, & identificari cum Deo. Quare distinctio realis inter Deum, & actum liberum probanda non est ex defectu identitatis terminativæ, sed ex defectu identificabilitatis cum Deo, essentia autem illius terminationis, quæ est essentia necessaria Dei, est etiam necessaria identificabilitas ejus terminationis cum Deo, sive cum essentia Dei. Sic pro signo Paternitatis intelligitur natura, & non intelligitur filiatio, quin intelligatur pro eo signo natura distincta realiter à filiatione, ex eo, quòd sit essentia filiationis sive identificabilitas cum filiatione. Unde est factus

fectus primarius distinctionis realis prout comprehendit prædicata divina, & creata, non fit in eo, quod unum prædicatum actu non fit aliud, sed in eo, quod ex intrinsicis suis neget identificabilitatem cum alio. Sic paternitas ex intrinsicis suis negat identificabilitatem cum filiatione, & volitio efficax hujus mundi ex intrinsicis suis negat identificabilitatem cum nolitione efficaci hujus mundi, ex dictis à n. 171.

814. *Fig. 4.* Nullum prædicatum posse deficere Deo, adhuc defectibilitate contingentiæ ex suppositione, quod sit divinum; sed solum specificativè, antequam foret. Ratio est, quia solum potest denominari actus divinus ille, qui identificatur cum divinitate: sicut solum potest denominari homo albus ille, cui unitor albedo; sed actus semel identificatus cum divinitate nullo modo potest deficere, ut constat ex num. 804. Aliter Deus posset retractari, & mutari, quod ex ipsis terminis implicat; ergo &c. Quapropter, quando dicitur actum Dei esse defectibilem, non intelligitur de actu divino reduplicativè sumpro, sed specificativè accepto, nempe de actu, qui potuit esse divinus; actus enim divinus reduplicativè acceptus est actus habens omnem perfectionem in sua linea possibilem, quam non haberet, si ex suppositione existentiae posset deficere: atque adeo cum actus ille non habeat perfectionem, nisi prout est divinus, nulla divina perfectio est amissibilis, aut defectibilis. Quinimò juxta communem sententiam docentem defectibilitatem propriè, & absolutè prolatam significare rem, postquam exitit, posse deficere, & deficere esse quoddam corrumpti, ut loquitur S. Thomas 2. *contra Gentes* c. 25. ad 3. Actus divinus non erit propriè, & absolutè defectibilis, sed solum impropiè, & cum addito limitante modo dicto.

SECTIO III.

Solvuntur opposita.

815. *Objic. 1.* Impossibile est, purè divinum esse secundum omnia constitutiva sua id, quod potest non existere: sed volitio Dei libera per modum actus secundi, sive exercitium divinæ libertatis denominantis volitum mundum v.g. potius, quam nolitum potest non existere. Ergo impossibile est tale exercitium esse purè divinum secundum omnia constitutiva sua. Major est evidens, quia purè divinum est purè necessarium, cum sit realiter *DEUS præcisè*: si autem non esset purè necessarium id, quod est realiter *DEUS præcisè*, illud posset non existere, & non posset non existere, quæ est formalissimè complexio contradictionis. Minor videtur non minus evidens supposita libertate indifferentiæ, & negata fatali necessitate DEI; actus enim secundus, sive exercitium libertatis indifferentiæ est contingens:

ac proinde potest existere, vel non existere; quod si non esset contingens, non posset suspendi. Si autem non posset suspendi, contra suppositum non daretur libertas indifferens ad illud exercitium, & non ad illud.

Confirm. 1. Implicat in terminis, *DEUM* esse indifferentem, ut entitativè sit in se, quod non est, & non sit, quod est: sed *DEUS* ita esset indifferens, si exercitium divinæ libertatis denominantis volitum mundum esset totum entitativè ipse *DEUS*; ergo non est. Majore evidentius nihil. Quia terminus illius indifferentiæ est, quod idem sit non idem: & non idem sit idem. Minor probatur. Nam Deus quateus habens libertatem indifferentiæ ad volendum, & nolendum mundum, indifferens est, ut sit exercitium denominandi volitum, aut exercitium denominandi nolitum: atqui defacto juxta doctrinam nostram Deus entitativè est totum exercitium denominandi volitum mundum, atque entitativè non est totum exercitium denominandi nolitum; ergo defacto est Deus indifferens, ut entitativè non sit, quod est, exercitium denominandi volitum; & entitativè sit, quod non est, exercitium denominandi nolitum. Confirm. 2. Ex terminis est incredibile potuisse esse nihil, quod est *DEUS*, & potuisse esse *DEUM* nunc quod nunc est nihil: sed hoc creditur apud nos, qui dicimus exercitium denominandi volitum mundum, quod nunc est Deus, potuisse non existere: exercitium autem denominandi nolitum, quod nunc non existit, potuisse esse Deum; ergo &c. Hoc argumentum servata sua forma, & mutata materia æquè ac doctrinam nostram impugnat mysterium SS. Trinitatis, ut satis constat ex dictis tota ista disputatione. Quare

817. *Resp. dist. maj.* Secundum omnia constitutiva sua essentialia conc. secundum purè terminativa subdist. Si sumantur reduplicativè ut divina conc. si sumantur purè specificativè, & objectivè ut identificabilia, sive ut potentia existere, & identificari cum Deo neg. maj. ejusque probationem sub eadem distinctione ex num. 814. & dist. min. potest non existere, si sit divinum neg. si non sit conc. min. & neg. consequentiam. Ad minoris probationem dist. ant. est contingens consequenter, & ex suppositione, quod sit divinum neg. antecedenter, & purè specificativè sumprum subdist. Simpliciter, & essentialiter neg. secundum quid, sive purè terminativè; & denominativè conc. ant. & neg. consequentiam. Ratio est, quia ex eo, quod essentia illius terminationis sit essentia necessaria Dei, quæ non potest deficere, ea terminatio essentialiter sumpra, atque adeo & Deus deficere nequit, ut satis constat num. 790. Quare ea terminatio solum potest deficere secundum quid, & purè specificativè, in quo nulla est imperfectio, sed summa perfectio, quam affert libertas intrinseca Dei simpliciter infinita.

Ad